

Pentru difuzare imediată - 4 martie 2011, Chișinău

**APEL PUBLIC
privind bugetul justiției în anul 2011**

Organizațiile semnatare ale prezentului Apel își exprimă îngrijorarea în legătură cu randamentul redus al eforturilor reale de reformare a justiției și resursele insuficiente alocate în acest sens de autoritățile politice ale statului în proiectul bugetului pentru anul 2011. La baza acestor îngrijorări stau următoarele constatări:

1. Actualul Guvern și Parlamentul Republicii Moldova și-au asumat reforme substanțiale în domeniul justiției, care implică inevitabil cheltuieli importante, suplimentarea considerabilă a resurselor financiare alocate justiției fiind o prioritate prevăzută în Programul de Guvernare¹.

2. Proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2011 a fost prezentat de către Ministerul Finanțelor spre examinare Guvernului și urmează a fi aprobat de către Guvern în cel mai apropiat timp. Conform proiectului publicat pe pagina web a Ministerului Finanțelor, cheltuielile alocate pentru instanțele judecătorești constituie 159,200 mii lei, față de 131,500 mii lei prevăzuți în Legea bugetului de stat pentru anul 2010 (cheltuielile reale în urma executării bugetului diferă). Astfel, cheltuielile pentru toate instanțele judecătorești din țară (53 la număr), programate pentru anul 2011, sînt cu 21% mai mari decît cele prevăzute pentru anul 2010.

3. Legislația Republicii Moldova reglementează distinct procedura de estimare și alocare a cheltuielilor pentru înfăptuirea justiției. Potrivit art.121 al Constituției, resursele financiare ale instanțelor judecătorești sînt aprobate de Parlament și sînt incluse în bugetul de stat, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii (a se vedea și art.22 al Legii privind organizarea judecătorească). Acest mecanism a fost pus în aplicare în anul 2008, prin Hotărîrea Parlamentului nr.183-XVI din 10.07.2008, dar nu a mai fost respectat la elaborarea bugetelor pentru anii 2009-2010, deși Consiliul Superior al Magistraturii a făcut propunerile corespunzătoare Parlamentului.

4. Pentru anul 2011, Consiliul Superior al Magistraturii a estimat și aprobat proiectele bugetelor curților de apel și ale judecătoriilor, în sumă de 170442,8 mii lei (Hotărîrea CSM nr.358/23 din 23.07.2010). Această sumă include doar cheltuielile elementare ale instanțelor judecătorești și nu ia în calcul bugetul Curții Supreme de Justiție și nici eventualele reforme. Totuși, demersul Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost examinat de Parlament, iar suma inclusă de Ministerul Finanțelor în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2011 este cu 19% mai mică decît cheltuielile elementare solicitate de Consiliul Superior al Magistraturii. În același timp, pentru anul 2011, numai veniturile preconizate a fi acumulate în buget de la taxa de stat pentru cauzele examinate în instanțele judecătorești sînt de 90,000 mii lei, adică, de 57% din suma totală alocată pentru instanțele judecătorești.

5. Reforma justiției constituie o prioritate majoră a actualei guvernări, care s-a angajat să asigure schimbări calitative în domeniu și să redea încrederea în justiție, însă aceste schimbări nu vor fi posibile fără investiții publice considerabile. Cu regret, constatăm că declarațiile politice nu sînt susținute cu eforturi administrative și investiții financiare pe măsură, iar această abordare nu va contribui la schimbarea esențială a situației.

¹ HP nr.6 din 14.01.2011; Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2011-2013.

Pentru a preveni efectele negative, în contextul examinării proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2011, facem apel către Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova, îndemnând aceste autorități ale statului, să:

- reevalueze necesitățile financiare reale pentru justiție și să majoreze considerabil cuantumul mijloacelor alocate, începând cu anul curent, inclusiv prin indicarea suportului financiar extern preconizat sau posibil pentru a acoperi anumite cheltuieli;
- instituie garanții legislative certe privind finanțarea adecvată a justiției;
- depună eforturi sporite pentru implementarea prioritara a Concepției privind finanțarea sistemului judecătoresc;
- colaboreze cu Consiliul Superior al Magistraturii la aprobarea surselor alocate pentru funcționarea instanțelor judecătorești și să țină cont de estimările pentru funcționarea adecvată a tuturor instanțelor, punând accent pe asigurarea transparenței și publicității proceselor;
- înceapă implementarea reformelor prin promovarea măsurilor care nu necesită modificări legislative serioase (suplimentarea numărului de judecători, instituirea funcțiilor de asistenți ai judecătorilor și procurorilor);
- propună de urgență revizuirea sistemului de remunerare a judecătorilor, procurorilor, grefierilor, asistenților și altor salariați publici implicați în procesul de desfășurare a justiției, determinând stabilitate și o perspectivă clară a evoluțiilor în domeniu;
- contribuie la asigurarea activității eficiente a Consiliului Superior al Magistraturii (sediul, dotare tehnico-materială, salarizare corespunzătoare a personalului CSM).

Examinarea și promovarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2011 constituie o primă oportunitate eficientă pentru demonstrarea voinței politice și a seriozității promovării reformelor în justiție, iar ratarea acestei oportunități va menține starea de lucruri în fază de stagnare, care demult trebuie depășită.

* * *

Persoane de contact:

Corneliu GURIN, ADEPT, tel: (37322) 213494

Vladislav GRIBINCEA, Centrul de Resurse Juridice, mob. 7948 5070